

2. Історико-культурні, географічні та економічні аспекти розвитку туризму на Хмельниччині : колективна монографія / [кол. авторів ; за ред.: С.А. Копилов (гол. ред.), С.Е. Баженова (наук. ред.)]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2017. – 168 с.

3. Парфіненко А.Ю. Туристичне країнознавство: навч. посібник / А.Ю. Парфіненко. – Харків: «Бурун книга», 2009. – 288 с.

4. Стратегії розвитку регіонів: шляхи забезпечення дієвості. Збірник матеріалів «круглого столу» / за ред. С.О. Білої. – К.: НІДС, 2011. – 88 с.

5. Стратегія економічного та соціального розвитку Хмельницької області на 2004-2015 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oblrada.km.ua/doc/strategija2010.pdf>.

6. Хмельниччина туристична: історико-культурні, природно-географічні та економічні аспекти розвитку : колективна монографія / [кол. авторів ; за ред.: С.А. Копилов (гол. ред.), С.Е. Баженова (наук. ред.)]. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. – 192 с.

Тульчинська С.О.,

д.е.н., професор,

професор кафедри економіки і підприємництва

Кириченко С.О.,

к.е.н., доцент кафедри економіки і підприємництва

Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського

ВИКОРИСТАННЯ СВІТОВОГО ДОСВІДУ ЩОДО ЕФЕКТИВНОГО ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ЗА РАХУНОК МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗОВНІШНЬОГО ОСВІТЛЕННЯ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ

Світовий досвід доводить економічну доцільність економії електроенергії за рахунок залучення більш прогресивних освітлювальних приладів з метою зниження капітальних витрат на кожний кіловат встановленої потужності. Досвідом підтверджується також необхідність підтримки державою процесу залучення інвестиційних ресурсів у підприємства розподілення електроенергії, у тому числі за

рахунок диверсифікації джерел інвестиційних ресурсів на засадах державного партнерства.

Прикладом світового досвіду щодо ефективного енергозбереження за рахунок модернізації зовнішнього освітлення є пілотний проект «Зелене Світло», що був здійснений у місті Грац (Австрія) у 2006 р. У систему зовнішнього освітлення м. Грац входило 24 тис. ламп та спеціальна ілюмінація для освітлювання культурних й архітектурно-історичних пам'яток, яка експлуатувалася вже понад 40 років і на її фінансування кожен рік з міського бюджету витрачалося понад 1 млн. євро. В результаті залучення інвестиційних ресурсів з Енергетичної Агенції Граца за спільного фінансування з Енерджі Грац, було замінено 718 ламп вздовж доріг та центральних вулиць міста із застосуванням інноваційних освітлювальних приладів з технологією віддзеркалювання за використанням цільної алюмінієвої лампи із захисною системою, безпечним склом, високоефективним рефлектором, а також замінено контролюючу автоматику для можливості зменшення споживання електроенергії вночі.

Залучення інвестиційних ресурсів в обсязі 1,8 млн. євро відбувалося за використання моделі державно-приватного партнерства, яке передбачало: інвестування, управління, технічне виконання та контроль строком на 15 років. Застосування такого проекту дало такі результати:

- 1) збереження енергії – 4181 світлових годин;
- 2) гарантоване зменшення енергоспоживання на 58 % – 5240000 кВт;
- 3) щорічна економія коштів – 67200 Євро;
- 4) зменшення витрат міського бюджету приблизно на 30 тис. Євро щорічно залежно від встановленого тарифу на електроенергію [1].

Використання концесії при модернізації зовнішнього освітлення в містах ЄС є непоодиноким випадком (див. табл. 2.24). Так на 2016 р. за даними Київського інвестиційного агентства [2] 25 % міст ЄС використовують концесію і така модель набуває все більшого розповсюдження порівняно з аутсорсингом.

Залучення інвестиційних ресурсів у підприємства розподілення електроенергії, що забезпечують зовнішнє освітлення населених пунктів – це залучення не тільки на заміну ламп, а й на заміну всієї освітлювальної установки, «яка являє собою комплексний світлотехнічний пристрій, призначений для освітлення, що складається з джерела освітлення, освітлювального приладу або світлопропускаючого пристрою, освітлювального об'єкту або їх групи, приймача випромінювання, а також допоміжних

елементів, що забезпечують діяльність установки (проводів, кабелів, пускорегулюючих та управляючих пристроїв, конструктивних вузлів, засобів обслуговування)» [3, с. 76].

Основними вимогами для обрання джерел світла для зовнішнього освітлення є:

- енергоекономічність;
- тривалість горіння;
- розміри освітлювального тіла й самої лампи;
- залежність роботи від кліматичних умов;
- вимоги до пускорегулюючої апаратури;
- кольоровість випромінювання;
- вартість.

Отже, як доводить світовий досвід ефективне енергозбереження за рахунок модернізації зовнішнього освітлення уможливорює отримати соціальний ефект, а саме покращити естетичний вигляд нічного міста, підвищити візуальний комфорт і психологічну атмосферу, підвищити його соціальний престиж, збільшити туристичну й інвестиційну привабливість, що, у свою чергу, пожвавлює економічне життя населеного пункту збільшує відрахування до місцевого бюджету тощо.

Список літературних джерел

1. Асоціація міст України: Лучшие практики энергосбережения в городах / Зелене Світло – програма модернізації та енергозбереження для системи вуличного освітлення міста [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.auc.org.ua/news/pidsumki-dnya-derzhavno-privatnogo-partnerstva> (дата звернення 28.05.2014).

2. Київське інвестиційне агентство [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.investinkyiv.gov.ua/>

3. Сапрыка А. В. Повышение энергоэффективности осветительных комплексов с учетом качества электрической энергии / А. В. Сапрыка. моногр. – Харьков : ХНАМГ, 2009 – 126 с.

4. Чорній Б. П. Діагностика основних компонент стратегічного потенціалу підприємств розподілення електроенергії / Б. П. Чорній, С. О. Тульчинська // Економічний вісник НТУУ «КПІ». – К. : НТУУ «КПІ», 2016. – Вип. 13 – С 187-195.